

**Deбата ekspercka  
nt. profilaktyki i promocji zdrowia  
w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gdańska 2030.**

**Miejsce:** Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 1 w Gdańsku

**Termin:** 19 listopada 2013r.

**W trakcie debaty eksperci poruszyli następujące tematy i kwestie:**

- konieczność wspieranie karmienia piersią i edukacji kobiet ciężarnych za pośrednictwem szkół rodzenia, również, w kontekście polityki wspierającej rozwój demograficzny (Danuta Adamczyk-Wiśniewska, OIPiP)
- rosnący udział dzieci z nadmiarem masy ciała (nadwaga i otyłość), spadająca również aktywność fizyczna (już teraz 1/4 nie wykazuje odpowiedniej sprawności fizycznej. Otyłość sprzyja także występowaniu dysfunkcji ruchowych oraz nadciśnieniu tętniczemu krwi. Wiąże się również z problemami psychologicznymi dzieci otyłych. Realizowany przez miasto Program 6-10-14 dla zdrowia skutecznie wspiera dzieci w redukcji masy ciała, dlatego warto kontynuować jego realizację (Aleksandra Niedzielska, OPZiSD)
- rosnący problem uzależnienia od internetu, gier sieciowych, przenoszenie aktywności młodzieży do świata wirtualnego. Jest to często droga do uzależnień chemicznych (Zygmunt Medowski, TPŚ Mrowisko)
- konieczność szerszej współpracy oraz integrowanie wysiłków by lepiej reagować na problemy (Jacek Sękiewicz, WOTU)
- konieczność myślenia o przyszłości a nie koncentrowanie się na teraźniejszości: warto monitorować zagrożenia w wirtualnym świecie, warto proponować działania alternatywne w tym sport oraz integrować podejście do wszystkich uzależnień (Adam Landowski, GCPU)
- zagrożenie nowymi środkami uzależniającymi jak e-papierosy, propozycja miękkiego przymusu - konsekwentne reagowanie na „niewinne” uzależnienia takie jak papierosy, e-papierosy. Należy pamiętać, aby każdy kontakt ze służbą zdrowia wykorzystywać do promocji zdrowia, warto też planując zagospodarowanie przestrzeni publicznej pamiętać by sprzyjała ona aktywności fizycznej np. odpowiednie szlaki komunikacyjne dla pieszych, rowerzystów (Tadeusz Jędrzejczyk, Pomorski Oddział Wojewódzki NFZ)

- co czwarta osoba w Polsce będzie miała w swoim życiu problemy psychiczne, warto inwestować w opiekę środowiskową, brak opieki środowiskowej dla dzieci a rośnie liczba incydentów depresji i samobójstw wśród młodzieży (Leszek Trojanowski, WSP)
- brak skoordynowanej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży, brak wsparcia społecznego, brak ambulatorium rodziny, brak hostelu dla rodziny. Warto budować Gdański model we szerszej współpracy z opieką społeczną Gdański model (Ewa Szczypior, PUW)
- warto rozwijać koalicję międzyresortową jednostek miejskich by skuteczniej działać w opiece psychiatrycznej (Alina Suska, Fundacja Fosa)
- warto wspierać umiejętność radzenia sobie z sytuacją braku i frustracji, umiejętność przeżywania smutku w celu wzmacniania zdrowia psychicznego (Teresa Smoła, GOPP)
- obserwuje się coraz więcej prób samobójczych i to nie z powodu chorób psychicznych, depresji. Te osoby wymagają wsparcia, ale niekoniecznie psychiatrycznego. Istnieje problem braku możliwości szybkiego wsparcia takich rodzin, które obecnie muszą czekać tygodnie na wsparcie specjalistyczne (Livia Nowak, PCT)
- warto nawiązywać współpracę z uczelniami, aby lepiej przygotowywać studentów do wyzwań, jakie staną przed systemem zdrowia publicznego (Ewa Kamińska)
- należy zwrócić uwagę na osoby starsze, gdyż będzie rostała potrzeba opieki nad nimi przy narastającym problemie braku kadry pielęgniarstwa (Anna Wonaszek, OIPiP)
- środowisko akademickie może wspierać samorząd i jednostki ochrony zdrowia w zakresie doboru najefektywniejszych metod działania w oparciu o Ocena Technologii Medycznych (ang. HTA), przygotowania absolwentów na potrzeby jednostek ochrony zdrowia jak również angażowanie studentów-wolontariuszy w działania na terenie samorządu (Agnieszka Wojtecka, GUMed)
- wrosła liczba zakażeń wirusem HIV, także wśród kobiet w ciąży (Adam Hećko, Pomorski Dom Nadziei)

**Przedstawiciele publiczności zabrali głos w następujących sprawach:**

- istnieje pewna sprzeczność w polityce państwa, które promuje internet a jednocześnie upatruje z nim zagrożenie w postaci uzależnień behawioralnych. Warto jednak wykorzystać internet czy gry sieciowe jako nośnik edukacji.

Przydałyby się również oferta programów zdrowotnych dla studentów, którzy niedługo będą w 2030 najprężniejszą siłą roboczą (Łukasz Cichoń, student zdrowia publicznego)

- warto w dyskusji nad strategią nie skupiać się tylko nad osobami z problemami zdrowotnymi, ale myśleć jak utrzymać w zdrowiu tych, co są jeszcze nie chorują, warto skupić się na stwarzaniu warunków zdrowotnych (Małgorzata Przybysz, studentka zdrowia publicznego)
- warto znaleźć miejsce dla absolwentów zdrowia publicznego w jednostkach zajmujących się profilaktyką i promocją zdrowia, gdyż są oni przygotowani do szerokiego spojrzenia na zdrowie i przygotowani do wdrażania kompleksowych działań obejmujących zarówno świadczenia zdrowotne jak i kształtowanie środowiska sprzyjającego zdrowiu (Aleksandra Jastrzębowska, Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej GUMed)
- zdrowie kształtujemy w środowisku domowym, dlatego interwencje powinny być aplikowane w środowisku rodzinnym (Wioleta Tomczak, Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych)

#### **Podsumowanie:**

Debatujący zwrócili uwagę na potrzebę na tworzenie warunków do wielopodmiotowej współpracy, gdyż wiele zagrożeń zdrowotnych obejmuje podobne mechanizmy oddziaływania jak i jest skierowana do podobnych grup docelowych, często z tych mniej uprzywilejowanych warstw społecznych. W tym celu konieczne jest całościowe zarządzanie z pomocą osób przygotowanych do działań w obszarze zdrowia publicznego. Warto też wpływać na kształcenie studentów by bardziej odpowiadało przyszłym niż obecnym zagrożeniom.

Sporo miejsca w dyskusji poświęcono również podnoszeniu świadomości mieszkańców w zakresie zdrowia publicznego, promocji zdrowego i aktywnego stylu życia, właściwych postaw oraz docieraniu z ofertą pomocy zdrowotnej, bądź profilaktycznej do całych rodzin. Za istotną uznano również edukację rówieśniczą. Wśród problemów, z którymi boryka się współczesna młodzież wymieniono otyłość, niska aktywność fizyczna oraz uzależnienia behawioralne skutkujące odsuwaniem się od świata realnego.

Postulatami na przyszłość była większa dostępność do usług, otwarcie centrów wsparcia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, otwarcie ośrodka rehabilitacji socjoterapeutycznej oraz szerszego spektrum działań wczesnej interwencji i rehabilitacji na rzecz osób niepełnosprawnych.

W swoich sugestiach obecni na sali studenci proponowali kierowanie akcji profilaktycznych do grup wiekowych w przedziale pomiędzy dziećmi a seniorami. Młodzi słuchacze nawoływali również do unowocześniania metod profilaktyki - wzbogacania ich o komponenty innowacyjności (np. net-poradnie, wykorzystanie nowych technologii w komunikacji zdrowotnej).

Sporządził: dr n. med. Łukasz Balwicki